

Аналіз змагальної діяльності українських борців з найсильнішими борцями світу (на основі результатів чемпіонату світу з греко-римської боротьби 2011 року)

Радченко Ю.А.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотації:

Представлений порівняльний аналіз результатів змагальної діяльності найсильніших борців греко-римського стилю на чемпіонаті світу 2011 року. Виявлено деякі тенденції та закономірності в застосуванні техніко-тактичних дій борцями в змагальному поєдинку на сучасному етапі розвитку греко-римської боротьби. Встановлено, що в більшості випадків спортсмени здобували перемогу завдяки вмінню вигравати з незначною перевагою у всіх суперників. Вони найбільш пристосувалися до сучасних вимог ведення поєдинку, ведуть активну боротьбу та володіють ефективними атакуючими прийомами, надійно їх застосовують і рідко атакують без оцінки. Одним з ефективніших прийомів у партері є захист борця, що знаходиться з низу. Виявлені недоліки в підготовці українських спортсменів можуть лягти в основу корекції програм підготовки до Олімпійських ігор. Наведені дані рекомендується використовувати для моделювання спеціальних тренувальних завдань, що обумовлені індивідуальними особливостями окремих спортсменів.

Радченко Ю.А. Анализ соревновательной деятельности украинских борцов с сильнейшими борцами мира (на основе результатов чемпионата мира по греко-римской борьбе 2011 года). Представлен сравнительный анализ результатов соревновательной деятельности сильнейших борцов греко-римского стиля на чемпионате мира 2011 года. Обнаружены некоторые тенденции и закономерности в применении технико-тактических действий борцами в соревновательном поединке на современном этапе развития греко-римской борьбы. Установлено, что в большинстве случаев спортсмены добывали победу благодаря умению выигрывать с незначительным преимуществом у всех соперников. Они наиболее приспособились к современным требованиям ведения поединка, ведут активную борьбу и владеют эффективными атакующими приемами, надежно их применяют и редко атакуют без оценки. Одним из более эффективных приемов в партере является защита борца, который находится внизу. Обнаружены недостатки в подготовке украинских спортсменов могут лечь в основу коррекции программ подготовки к Олимпийским играм. Приведенные данные рекомендуется использовать для моделирования специальных тренировочных заданий, которые обусловлены индивидуальными особенностями отдельных спортсменов.

Radchenko Y.A. Analysis of the competitive activities of Ukrainian champions with the strongest fighters of world (based on world championship in Greco-Roman wrestling in 2011). The comparative analysis of results of competition activity of the strongest fighters is presented Greco-Roman style on a world of 2011 cup. Found out some tendencies and conformities to the law in application technical tactical actions by fighters in a competition duel on the modern stage of development to Greco-Roman fight. It is set that in most cases sportsmen won due to ability to win with insignificant advantage for all of competitors. They most adjusted to the modern requirements of conduct of duel, conduct an active fight and own effective attacking receptions, reliably they are applied and rarely attack without an estimation. One of more effective receptions in an orchestra there is defence of fighter which is down. Found out failings in preparation of the Ukrainian sportsmen can underlie correction of the programs of preparation to the Olympic games. It is recommended to utilize the resulted information for the design of the special trainings tasks which are conditioned the individual features of separate sportsmen.

Ключові слова:

боротьба, змагальна, діяльність, техніка, тактика, чемпіонат.

борьба, соревновательная, деятельность, техника, тактика, чемпионат.

fight, competition, activity, technique, tactic, championship.

Вступ

Аналіз науково-методичної літератури та результатів останніх офіційних змагань дозволяє зробити висновок, що сучасна греко-римська боротьба характеризується потужною конкуренцією у кожній ваговій категорії, незручною манерою суддівства та агресивною поведінкою вболівальників. За думкою багатьох фахівців [1, 3, 5, 7] останні зміни правил змагань і регламенту проведення поєдинків в більшості негативно вплинули на структуру змагальної діяльності борців і склад техніко-тактичних дій. Але, не зважаючи на це, перед тренерським складом Національної збірної команди України стоїть завдання досягнення максимально можливих результатів на Олімпійських іграх 2012 року. Як відмічало ряд фахівців [2, 4, 6], для вирішення завдання підвищення особистих результатів необхідно постійно вивчати останні вимоги змагальної діяльності та основі аналізу динаміки досліджуваних характеристик, вносити ефективні корекції в методику підготовки спортсменів до змагань.

Дисертаційна робота виконана відповідно до «Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр.», тема 2.23 «Превентивні програми нейропсихологічної підтримки спортсменів високої кваліфікації на заключних етапах багаторічної підготовки

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Метою роботи є дослідження змагальної діяльності найсильніших борців греко-римського стилю, учасників чемпіонату світу 2011 року.

Завданням роботи є виявлення основних тенденцій змагальної діяльності, вивчення часових характеристик, визначення результативності, ефективності та якості техніко-тактичних дій.

У роботі використано теоретичний аналіз і узагальнення спеціальної науково-методичної літератури. Для вивчення особливостей сучасної змагальної діяльності у греко-римській боротьбі застосовувався аналіз відео матеріалів поєдинків чемпіонату світу 2011 року. Проаналізовано поєдинки кваліфікованих борців, членів збірної команди України, Росії та переможців змагань.

Аналіз змагальної діяльності проводився за наступними показниками: тривалість боротьби в стійці і в партері окремо, розподіл за часом, кількістю і складом техніко-тактичних дій (ТТД), співвідношенні за класами, групами у відповідності із класифікацією. Результати досліджень представлялися у вигляді матриці табличного процесора «Excel 2007» і оброблялись методами математичної статистики за допомогою пакету «Staistica 6».

Результати дослідження

Дослідження тривалості боротьби в стійці та партері довело, що на останньому чемпіонаті світу більшість часу учасники змагань боролися у стійці, так українські борці 81%, російські – 80,6%, переможці 81,9%, у партері – 19%, 19,4%, 18,1% відповідно.

Згідно результатів аналізу тривалості змагальних поєдинків (рис. 1) встановлено, що найбільші за часом були поєдинки у українських борців, а найменшими у переможців змагань. При цьому українські борці за поєдинок проводили 1,58 ТТД, здобували 2,41 бали, програвали 2,58 бали. Спортсмени російської збірної за поєдинок проводили 2,14 ТТД, здобували 3,22 бали, програвали 1,26 бали. Переможці чемпіонату за поєдинок проводили 2,42 ТТД, здобували 3,62 бали, програвали 1,04 бали.

Аналіз результативності атаки (середня оцінка проведених борцем прийомів) показав, що українські борці мали показник 1,52 бали, при цьому цей показник у партері дорівнював 1,42 у стійці 1,8, російські борці за мали показник 1,5 бали (у партері 1,57, у стійці 1,33), переможці – 1,49 бали (1,65 і 1,18 у партері і стійці відповідно)

Аналіз результативності захисту (середня оцінка програних борцем технічних дій) показав, що українські борці мали показник 1,35 бали (1,43 у партері та 1,22 у стійці), російські борці 1,41 бали (у партері 1,62, у стійці 1), переможці змагань 1,46 бали (1,62 і 1,28 у партері і стійці відповідно).

Аналіз результативності боротьби у стійці і партері довів, що у стійці українські борці здобули 31%, російські борці 28%, переможці – 26% від загальної кількості виграних балів, у партері українські спортсмени – 69%, російські – 72%, переможці – 74%.

Аналіз результативності виконання ТТД (рис. 2) показав, що сучасний арсенал ТТД учасників останнього чемпіонату світу з греко-римської боротьби в переважній більшості складається з відносно простих прийомів,

що судді оцінюють у 1 бал. Цікавим є виявлений факт, що у українських спортсменів виконання більш складних прийомів, що судді оцінюють у «3» бали більше ніж виконання прийомів, що судді оцінюють у «2» бали.

У російських спортсменів і у переможців чемпіонату навпаки, виконання прийомів, що судді оцінили у «2» бали більше ніж прийомів у «3» бали.

Аналіз коефіцієнтів щільності ТТД виграшу (відношення суми вдало проведених технічних дій до чистого часу всіх поєдинків за змагання) виявив, що найбільша щільність виконання була у переможців змагань (коефіцієнт 0,84), найменша у українських борців (коефіцієнт 0,53), у росіян цей показник дорівнював 0,72. Також згідно отриманих результатів встановлено, що наші борці за одну хвилину програвали 0,57 бали, росіяни 0,28 бали, переможці 0,24 бали.

Згідно аналізу коефіцієнт технічної підготовленості (відношення кількості виграних технічних дій до суми виграних і програних технічних дій) у українців дорівнює 0,45, у росіян 0,70, у переможців 0,77.

Згідно аналізу коефіцієнт якості технічних дій (відношення кількості числа виграних балів за вдало проведені технічні дії до суми виграних і програних балів) у українців дорівнює 0,48, у росіян 0,72, у переможців 0,77.

Результати аналізу боротьби в партері у випадках коли борці знаходилися в позиції зверху (рис. 3) показав дуже малий відсоток реалізації ТТД у українців 23%, в порівнянні з росіянами та переможцями 61% та 60% відповідно, та великий відсоток 58% не реалізації ТТД в порівнянні з росіянами 16% та переможцями 28%.

Результати аналізу боротьби в партері в позиції знизу (рис. 4) доводять, що переможці змагань і російські борці в цьому положенні вели більш активну боротьбу і спромоглися здобути оцінку у 50% і 53% випадках відповідно, в порівнянні з українськими спортсменами у яких цей показник дорівнював 40%.

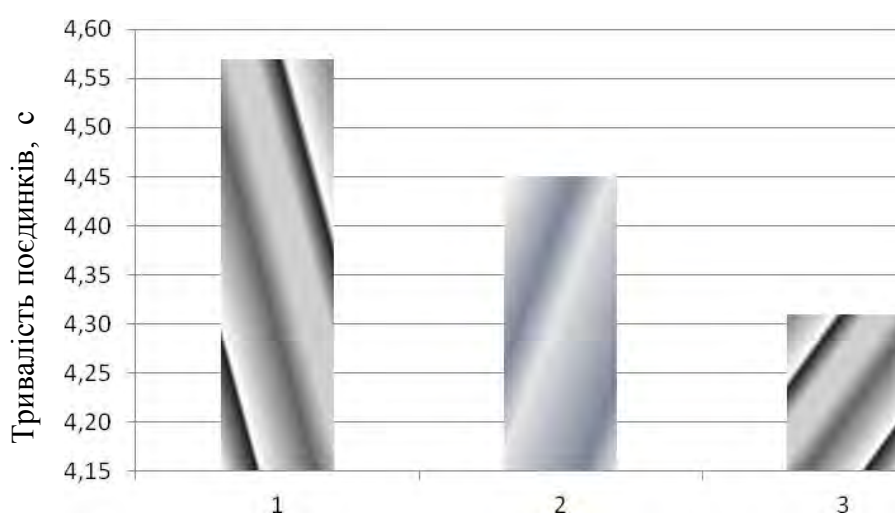

Рис. 1. Розподіл середнього часу тривалості с змагальних поєдинків (%):
1 – українські борці; 2 – російські борці; 3 – переможці

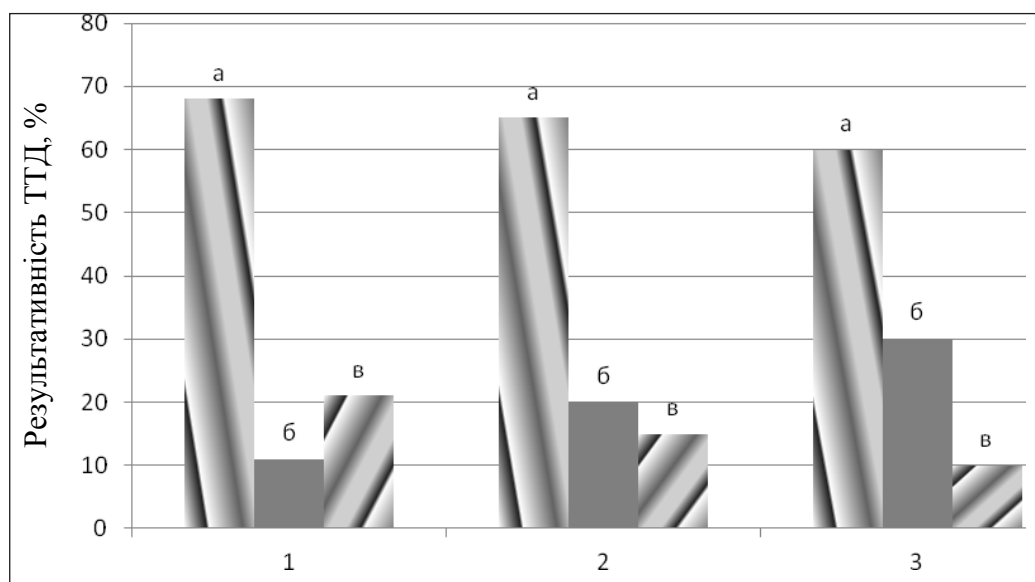

Рис.2. Розподіл результативності виконання ТТД(%):

1 – українські борці; 2 – російські борці; 3 – переможці;

а – ТТД, що оцінені у один бал; б – ТТД, що оцінені у два бали; в – ТТД, що оцінені у три бали

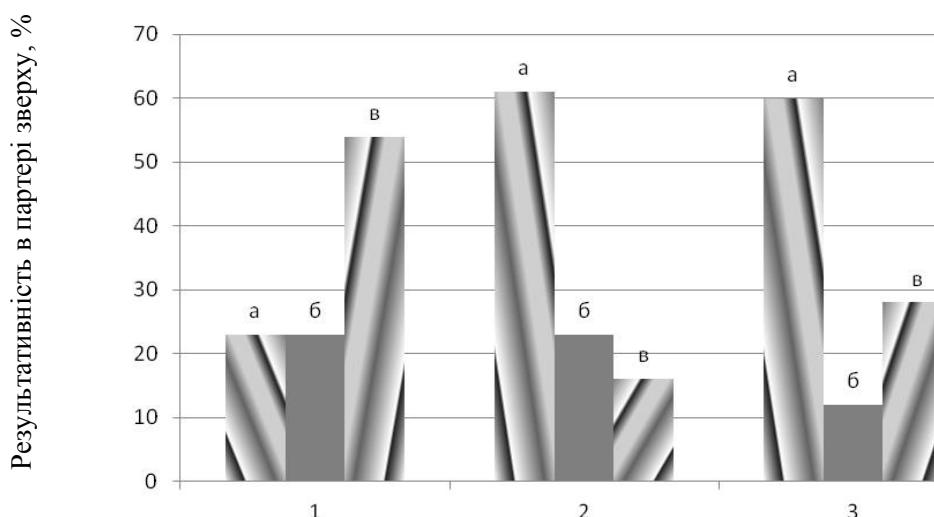

Рис.3. Розподіл результативності виконання ТТД (%):

1 – українські борці; 2 – російські борці; 3 – переможці; а – здобули оцінку; б – програли оцінку; в – без оцінки

Висновки.

Аналіз показників змагальної діяльності борців греко-римського стилю, що характеризує кількісні та якісні параметри їх техніко-тактичної майстерності, дозволив виявити деякі тенденції та закономірності в застосуванні ТТД на сучасному етапі найсильнішими борцями світу.

В більшості випадків на останньому чемпіонаті світу учасники здобували перемогу не завдяки застосуванню складних, видовищних прийомів, що приваблюють боротьбу, а завдяки вмінню вигравати з незначною перевагою у всіх суперників. Вони найбільш пристосувалися до сучасних вимог ведення поединку, ведуть активну боротьбу та володіють ефективними атакуючими діями (відповідно до сучасних вимог правил з греко-римської боротьби), надійно їх застосовують і рідко атакують без оцінки.

Одним з ефективніших ТТД у партері є захист борця, що знаходиться з низу, який отримує бал, якщо «верхній» борець не зміг провести оцінену суддями технічну дію. Таким чином в сучасній греко-римській боротьбі іноді виграють борці, які за сутичку не виконали технічних дій, що в свою чергу не додає привабливості змагальним поединкам.

В більшості досліджуваних характеристик українські борці мали гірші показники ніж росіяни та переможці змагань. Особливо це стосується щільності виграшу та програшу ТТД, коефіцієнту технічної підготовленості та коефіцієнту якості технічних дій. Але необхідно відмітити, що за деякими показниками наші борці мали кращі значення. Насамперед це середня результативність атаки і захисту та результативність боротьби у стійці.

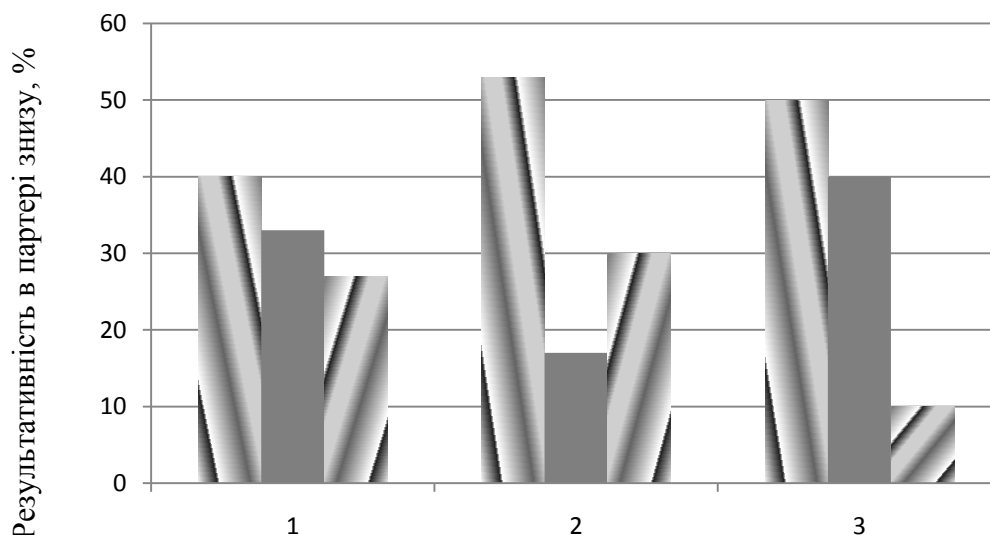

Рис.4. Розподіл результативності виконання ТТД (%):
1 – українські борці; 2 – російські борці; 3 – переможці;
а – здобули оцінку; б – програли оцінку; в – без оцінки

Особливо необхідно звернути увагу на невдалу боротьбу у партері, де наші борці вели пасивну боротьбу, завдяки чому реалізували малий відсоток можливості здобути оцінку, як в позиції зверху, так і в позиції знизу.

Виявлені в ході аналізу змагальної діяльності недоліки в підготовці українських спортсменів можуть лягти в основу корекції програм підготовки до Олімпійських ігор, а наведені дані – скласти основу для

модулювання спеціальних тренувальних завдань, обумовлених індивідуальними особливостями окремих спортсменів.

Подальші дослідження повинні бути спрямовані на визначення і розробку моделей прогнозу впливу психофізіологічних факторів на виконання техніко-тактичних дій, які в подальшому можуть використовуватися при підготовці і корегуванні тренувальних програм у наступному олімпійському циклі.

Література:

1. Коробейников Г.В., Радченко Ю.А. Особенности технической подготовленности борцов греко-римского стиля высокой квалификации // Педагогика, псих. та мед.-біологічні проблеми фіз. виховання і спорту. – 2009. – №7 – С. 81–85.
2. Латишев С.В. Анализ тактико-технических действий борцов вольного стиля на Играх XXVI Олимпиады в Атланти: Теория и методика физического виховання 2000. №2-3 С. 20-24.
3. Павленко Ю.О. Перспективи збірної команди України на іграх XXIX Олімпіади у Пекіні. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. Збірник наукових праць, 2007, №12. С.4-32.
4. Пархоменко Н.Н. Греко-римская борьба: Проблемы и перспективы выступлений в Афинах-2004: Теория и практика физической культуры 2002. №12. С. 28-32.
5. Платонов В.М. Подготовка спортсменов в олимпийском спорте: Учебник. -К.: Олимпийская л-ра, 1997. С.208-228.
6. Подливаев Б.А. Анализ соревновательной деятельности борцов вольного и греко-римского стиля на олимпийском турнире в Сиднее: Теория и практика физической культуры 2001. №9. С.33-38.
7. Радченко Ю.А. Структура змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко римського стилю. // Молода спортивна наука України, Збірник наукових праць в галузі фізичної культури. 2008. том1, №12, С.280-284.

Информация об авторе:

Радченко Юрий Анатольевич
radchenkorb@voliacable.com
Национальный университет физического воспитания и спорта Украины
ул. Физкультуры 1, г.Киев, 03680, Украина.
Поступила в редакцию 12.03.2012г.

References:

1. Korobejnikov G.V., Radchenko Yu.A. *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologicni problemi fizicnogo viovannia i sportu* [Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports], 2009, vol.7, pp. 81–85.
2. Latishev S.V. *Teoriia i metodika fizicnogo vikhovannia i sportu* [Theory and methods of physical education and sport], 2000, vol.2-3, pp. 20-24.
3. Pavlenko Yu.O. *Aktual'ni problemi fizicnoyi kul'turi i sportu* [Actual problems of physical culture and sports], 2007, vol.12, pp. 4-32.
4. Parkhomenko N.N. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2002, vol.12, pp. 28-32.
5. Platonov V.M. *Podgotovka sportsmenov v olimpijskom sporte* [Training of sportsmen in olympic sport], Kiev, Olympic Literature, 1997, pp. 208-228.
6. Podlivaev B.A. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2001, vol.9, pp. 33-38.
7. Radchenko Yu.A. *Moloda sportivna nauka Ukrayini* [Young sport science of Ukraine], 2008, T.1, vol.12, pp. 284.

Information about the author:

Radchenko Y.A.
radchenkorb@voliacable.com
National University of Physical Education and Sport of Ukraine
Fizkultury str. 1, Kiev, 03680, Ukraine.
Came to edition 12.03.2012.